บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยนี้ อาจจะสรุปได้ว่าระดับของ NET ในน้ำเหลืองเลือดหลังได้รับยาฉีดคุมกำเนิด NET-EN เมื่อฉีดเข้าตะโพกจะมีระดับสูงสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 8.978 นก/มล. (2.28-15.60 นก/มล.) ในสัปดาห์ที่ 1 และจะลดลงเหลือโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.801 นก/มล. (0.14-1.73 นก/มล.) ในสัปดาห์ที่ 5 จะเหลือเพียง 0.322 นก/มล. (ไม่สามารถตรวจสอบได้ -1.05 นก/มล.) ในสัปดาห์ที่ 8 แต่ถ้าได้รับยาที่ต้นแขนจะมีระดับสูงสุดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 9.478 นก/มล. (3.49-15.26 นก/มล.) ในสัปดาห์ที่ 1 จะลดลงเหลือ 0.907 นก/มล. (0.27-1.83 นก/มล.) ในสัปดาห์ที่ 5 และลดลงเหลือ 0.347 นก/มล. (0.10-1.43 นก/มล.) ในสัปดาห์ที่ 8 ผลจากระดับเฉลี่ยของ NET ในน้ำเหลืองเลือดที่วัดได้เมื่อฉีดยาคุมกำเนิด NET-EN บริเวณตะโพกและต้นแขนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อคำนวณหาค่าคงที่ของการขจัดยาออกจากร่างกายได้เท่ากับ 0.04397 วัน$^{-1}$ เมื่อฉีดที่ตะโพก และ 0.04666 วัน$^{-1}$ เมื่อฉีดที่ต้นแขน นำค่ามาใช้ในการคำนวณหาค่ากึ่งชีพของยาได้ 15.761 วัน และ 14.852 วันตามลำดับ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ในการทำนายผลของระดับยาในน้ำเหลืองเลือดที่เวลาใด ๆ หลังจากผ่านช่วงเวลาที่การดูดซึมและการกระจายตัวของยาได้ถึงสมดุลย์แล้ว โดยกำหนดค่าให้อยู่ในช่วงความเชื่อมั่นเพียงร้อยละ 95 %

แม้จะไม่สามารถหาค่าคงที่ของการดูดซึมยาจากบริเวณที่ฉีด (absorption rate constant) ก็ตาม แต่ก็มีข้อน่าสังเกตจากงานวิจัยนี้ว่า เมื่อฉีดยาบริเวณต้นแขนในช่วงวันแรก ๆ จะพบว่ามีระดับ NET สูงกว่าเมื่อฉีดบริเวณตะโพกเล็กน้อย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเนื่องจาก NET-EN มีการดูดซึมยาจากบริเวณต้นแขนได้เร็วกว่าตะโพก ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเป็น NET ได้มากกว่า ซึ่งก็ยังไม่มีผู้ยืนยันหรือมีหลักฐานที่แน่นอนอันจะพิสูจน์ให้เห็นว่าหลังจากเข้าสู่ร่างกายแล้วจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง กลไกการเปลี่ยนแปลงมีขั้นตอนหรือมีสิ่งใดที่จะมากำหนด จากการศึกษาที่ผ่านมาก็เป็นเพียงการเสนอความคิดว่าน่าจะเป็นอย่างไรบ้างเท่านั้น และเป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานสำหรับงานวิจัยในขั้นตอนที่ละเอียดมากขึ้น

จากงานวิจัยนี้จะเห็นได้ว่า เมื่อฉีดยาคุมกำเนิด NET-EN เข้ากล้ามเนื้อบริเวณตะโพก และต้นแขน ระดับของ NET ในเลือดไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้ใช้บริการจะสามารถเลือกตำแหน่งที่ต้องการฉีดได้ อันจะเป็นผลดีในแง่ความสะดวกและเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการในทางปฏิบัติ

ผลของยาที่มีต่อน้ำหนักและความดันโลหิตนั้น พบว่ายาฉีดคุมกำเนิด NET-EN จะทำให้ผู้ได้รับยามีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และความดันโลหิตมีการเปลี่ยนแปลงบ้าง แต่ไม่เปลี่ยนแปลงต่างไปจากค่าปกติอย่างมีนัยสำคัญ

ผลของยาที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของระดู พบว่ามีประจำเดือนผิดปกติ 10 ราย ในคนที่ศึกษาทั้งสิ้น 20 ราย โดยที่เลือดออกกะปริกกะปรอย และบางรายอาจมีระยะของรอบเดือนนานขึ้นกว่าปกติเล็กน้อย แต่ไม่พบว่าไม่มีระดู (Amenonhoea)

สิ่งที่น่าสนใจและควรจะได้มีการวิจัยต่อ คือเกี่ยวกับการสะสมของยาในร่างกายเมื่อฉีดซ้ำ ๆ กัน Kesseru-Koo และคณะ (29) ได้ศึกษายานี้กับสตรี 1,844 ราย โดยฉีดยาทุก 12 สัปดาห์ รวมเป็นเวลา 21,730 เดือนที่ใช้ พบว่ามีอัตราการตั้งครรภ์ 1.49 ครั้งต่อการที่สตรีใช้ยา 100 คนต่อไป เนื่องด้วยอัตราการตั้งครรภ์ยังมากอยู่ จึงมีการเล่นอให้ฉีดยาทุก 8 สัปดาห์ ใน 4 ครั้งแรก แล้วตามด้วยทุก 12 สัปดาห์ พบว่าจะไม่มีการตั้งครรภ์จากสตรี 295 คน (25) ในประเทศไทย ได้มีการศึกษาการให้ยาแบบนี้ที่ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่าอัตราการตั้งครรภ์ก็ยังมากอยู่ คือ 5.6 ครั้งต่อการที่สตรีใช้ยา 100 คนต่อปี (28) ในรายงานระยะหลังเล่นอให้ฉีดยาทุก 6 สัปดาห์ เป็นเวลา 4-6 ครั้ง แล้งจึงฉีดทุก 12 สัปดาห์ ด้วยเหตุนี้คิดว่ายานี้อาจจะมีการสะสมในร่างกายได้เมื่อฉีดซ้ำ ๆ กัน (8)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย